

Onderwerp

Vaststellen Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek in Zuid-Holland en vaststellen besluit tot instelling van een adviescommissie voor journalistieke producties

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Provinciale Staten worden gevraagd de Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek in Zuid-Holland vast te stellen. Deze subsidieverordening is bedoeld om journalisten de mogelijkheid te bieden om subsidieaanvragen in te dienen voor journalistieke producties. Daarnaast worden Provinciale Staten gevraagd te besluiten tot het instellen van een onafhankelijke adviescommissie die de aanvragen gaat beoordelen. Omdat Provinciale Staten het initiatief hebben genomen tot de subsidieverordening is bij uitzondering besluitvorming over de subsidieregeling en het reglement door Gedeputeerde Staten belegd bij Provinciale Staten. Het voorstel is om de uitvoering van de verordening – zoals gebruikelijk – te beleggen bij Gedeputeerde Staten.

Voor de langere termijn (2026-2027) wordt geïnventariseerd wat de mogelijkheden zijn van een fonds op grotere afstand van de provincie, bijvoorbeeld in de vorm van een stichting. Daarnaast zullen in deze periode gemeenten in Zuid-Holland worden benaderd om te bezien in hoeverre zij bij de provinciale regeling kunnen worden betrokken of zelf een mediafonds op richten. Als dan ook voor het eind van 2027 de subsidieverordening wordt geëvalueerd door Provinciale Staten, dan kunnen Provinciale Staten in het voorjaar van 2028 besluiten of een mediafonds al dan niet een structureel karakter moet krijgen en zo ja in welke vorm. Op deze manier is voor de einddatum van de subsidieverordening en voor de begrotingsbehandeling van 2029 duidelijkheid over de verdere toekomst. De einddatum van de subsidieverordening is 31 december 2028.

Inhoud korte termijn

Tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota en Kadernota op 9 juli 2025 hebben Provinciale Staten motie 1717 aangenomen met als titel 'Stimuleren van lokale, regionale en provinciale journalistiek'. In de GS-brief met kenmerk PZH-2025-877931083/DOS-2020-0000324 geven Gedeputeerde Staten aan hoe zij invulling willen geven aan deze motie. De brief is op 5 november besproken in de Statencommissie BMM. Op 8 december 2025 heeft een technische sessie plaatsgevonden waarbij Statenleden in gesprek zijn gegaan met diverse deskundigen en belanghebbenden. De Statenleden hebben benadrukt dat het stimuleren van onderscheidende journalistieke producties centraal staat en de provincie daarbij realistische verwachtingen moet hebben als het gaat om de effecten van de regeling. Het dictum van motie 1717 luidt:

1. Een nieuwe Subsidieverordening 'stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek 2026-2028' op te stellen,
2. De regeling uitsluitend te richten op het stimuleren van vernieuwende journalistieke producties van bestaande provinciale, regionale en lokale mediaorganisaties, waarbij cofinanciering van andere mediafondsen mogelijk is,
3. In overleg met een afvaardiging van de media te komen tot een effectieve Subsidieverordening, hiervoor voor drie jaar in totaal € 1 miljoen vrij te maken en vanuit een eventueel positief begrotingssaldo of vanuit de algemene reserve te dekken,

4. In de periode 2026-2028 te onderzoeken of (kleinere) gemeenten bij het provinciale fonds willen aansluiten of bij projecten cofinanciering willen geven.
5. In de periode 2026-2028 te onderzoeken of een structureel provinciaal mediafonds na 2028 meerwaarde heeft. Hierbij de effecten van het provinciaal mediafonds gedurende de looptijd te monitoren en hierover aan PS te rapporteren. Hierbij ook te kijken naar mogelijkheden om de onafhankelijkheid van een mediafonds te versterken, waarbij inspiratie kan worden gehaald uit de wijze waarop het mediafonds in Utrecht is vormgegeven.

Met het oog op bovenstaande wordt Provinciale Staten gevraagd:

1. *Vaststellen Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek in Zuid-Holland*

Gedeputeerde Staten hebben de bevoegdheid om een subsidieregeling vast te stellen op grond van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland. Omdat Provinciale Staten deze subsidieverordening zeer belangrijk achten, is bij uitzondering besluitvorming belegd bij Provinciale Staten. Het voorstel is om de uitvoering van de verordening – zoals gewoonlijk – te beleggen bij Gedeputeerde Staten.

De Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek in Zuid-Holland kan de dag na publicatie in het Provinciaal Blad van kracht worden om het functioneren van de Zuid-Hollandse journalistiek te verbeteren. De eerste openstelling voor het doen van aanvragen volgt dan van 1 mei tot 31 mei 2026. De looptijd van deze tijdelijke regeling eindigt op 31 december 2028. Doel van de regeling is om de kwaliteit van de journalistiek te stimuleren door projecten mogelijk te maken waar binnen de reguliere bedrijfsvoering van de mediabedrijven geen of te weinig middelen voor beschikbaar zijn. De projecten richten zich op onderscheidende, verdiepende c.q. onderzoeksjournalistiek, innovatieve projecten of nieuwe vormen van samenwerking.

Ten opzichte van de voormalige Subsidiergeling Kwaliteitsimpuls Zuid-Hollandse Journalistiek is voor wat betreft de selectie- en rangschikkingscriteria voor toekenning van de subsidie alleen het criterium coproductie gewijzigd. Hier is toegevoegd dat het gaat om een inhoudelijke (niet technische) samenwerking. De regeling waardeert projecten uit het niet-stedelijk gebied extra hoog, aangezien is aangetoond dat de verschraving van de journalistiek hier het hardst toeslaat.

Omdat de gemeentelijke mediafondsen van Leiden en Delft met de Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale Journalistiek in Zuid-Holland niet langer structureel financieel worden ondersteund, zijn hieromtrent de regels gewijzigd. In het verleden kon een aanvraag niet bij deze fondsen én de provincie worden gedaan als het een onderwerp betrof over Leiden of Delft. Met de nieuwe regeling is cofinanciering mogelijk. Aanvragers kunnen dus zowel bij een gemeentelijk als het provinciaal fonds een aanvraag doen. Daarbij mag niet twee keer voor hetzelfde een aanvraag worden gedaan. In de praktijk is cofinanciering vooral aan de orde als een aanvraag de maximum aan te vragen subsidie overstijgt. Als een dergelijke aanvraag voldoende punten behaald bij het Zuid-Hollands fonds, wordt subsidie onder de voorwaarde toegekend dat ook andere fondsen over de brug komen. Is dat niet of deels het geval dan kan de aanvrager een aangepaste aanvraag indienen die opnieuw wordt beoordeeld door de selectiecommissie. Deze werkwijze geldt ook ten aanzien van andere fondsen waar een aanvraag wordt gedaan.

2. *Instellen selectiecommissie Zuid-Hollands mediafonds en benoemen voorzitter en leden*

De Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek in Zuid-Holland vereist de instelling van een selectiecommissie. Deze externe commissie brengt onafhankelijk en gezamenlijk advies uit aan Gedeputeerde Staten over de te honoreren journalistieke producties. Gedeputeerde Staten nemen gewoonlijk dit advies onverkort over. De commissie hanteert hiervoor de selectie- of scoringscriteria die in de Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek in Zuid-Holland zijn opgenomen. De commissie zal de aanvragen bestuderen, beoordelen en in een aparte vergadering(en) bijeenkomen om tot een gezamenlijke score te komen. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris van de provincie Zuid-Holland. De secretaris heeft geen inhoudelijke inbreng. De commissie werkt met een reglement waarin de werkwijze is vastgelegd. Bij de selectie van de kandidaten voor de commissie is gekozen voor ervaring en wordt teruggegrepen naar de kandidaten die bij de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Zuid-Hollandse Journalistiek verantwoordelijk waren voor de onafhankelijke selectie van de aanvragen. Zij zijn indertijd geselecteerd op basis van de uitgangspunten: ervaring dan wel verstand van journalistiek maar niet (meer) actief in de journalistiek, binding met de provincie/regio, maatschappelijk betrokken, voldoende tijd en energie. De kandidaten zijn mevrouw Eva Kuit (voorzitter), de heer Ruurd Oosterwoud, de heer Hugo Schneider en de heer Rocky Tuhuteru. De benoemingsbrieven voor de vier leden van de selectiecommissie zijn in de bijlagen bijgevoegd. De leden worden benoemd voor de periode van 30 april 2026 (de start van de Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek) tot en met 31 december 2028.

Inhoud lange termijn

1. In de periode 2026-27 wordt geïnventariseerd of het een meerwaarde heeft om het fonds op meer afstand te zetten van de provincie. Daarvoor zal onder meer contact worden gezocht met de provincie Utrecht en de gemeente Leiden. Zij werken beide met een stichtingsvorm. De hoop is dat met deze kennis sneller inzicht is in de beste vorm(en) voor een mediafonds. Voor het eind van 2027 worden de opgedane inzichten en mogelijkheden gedeeld met Provinciale Staten.
2. Daarnaast wordt in de periode 2026-27 contact gezocht met de gemeenten in Zuid-Holland. Doel is om na te gaan of en zo ja hoe zij een bijdrage kunnen leveren om de journalistiek in Zuid-Holland te stimuleren. Er zijn diverse mogelijkheden denkbaar voor gemeenten om in te stappen. Bij de technische sessie van 8 december 2025 is door een bestuurder van het Leids Mediafonds gesuggereerd dat grotere gemeenten in Zuid-Holland zelf een mediafonds oprichten en zij op hun beurt kleinere gemeenten in de omgeving helpen. Wanneer deze kleinere gemeenten een bedrag beschikbaar stellen, neemt het Mediafonds van een grotere gemeente de uitvoering ter hand. Eenzelfde model is denkbaar, maar dan vanuit de provincie. Uit gesprekken met gemeenten zal moeten blijken of en zo ja waarvoor draagvlak bestaat. Ook over de mogelijkheid van samenwerking met gemeente volgt een terugkoppeling aan Provinciale Staten voor het eind van 2027.
3. Voor het einde van 2027 vindt een evaluatie plaats door Provinciale Staten. Daarin staat de vraag centraal in hoeverre de regeling heeft voldaan aan de ambities zoals benoemd in motie 1717.
4. In het voorjaar van 2028 kan dan met de inventarisatie van de organisatievormen, de resultaten van de gesprekken met gemeenten en de evaluatie van de subsidieregeling een besluit worden genomen door Provinciale Staten of de regeling al dan niet een structureel karakter moet krijgen en zo ja in welke vorm. Daarmee is voor de einddatum van de subsidieverordening en voor de begrotingsbehandeling van 2029 duidelijkheid over de verdere toekomst van de regeling.

Financiën en dekking

Voor 2026, 2027 en 2028 hebben Provinciale Staten in totaal € 1 miljoen vrijgemaakt. Dit bedrag is in gelijke mate verdeeld de drie jaren. Op jaarbasis is dit € 333.333. Er zijn geen financiële risico's. In de begroting van 2026 is dus al rekening gehouden met de Subsidieverordening.

Juridische aspecten

De Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek in Zuid-Holland past binnen de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland van de provincie. Om Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen is het mogelijk om controles uit te voeren. Meestal gebeurt dit nadat de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht bij subsidiebedragen tot € 25.000. Daarbij is sprake van een midden risicoprofiel en vinden steekproefsgewijs controles plaats met als uiterste consequentie dat (een deel van) het gesubsidieerde bedrag wordt teruggevorderd.

Procedure

Afhankelijk van het besluit van Provinciale Staten over de voorgestelde aanpak is het vooralsnog de bedoeling de publiceren in het Provinciaal Blad en de regeling per 1 mei 2026 open te stellen voor aanvragen. Voor het eind van 2027 hebben Provinciale Staten kennis kunnen nemen van de evaluatie, de mogelijke alternatieve organisatievormen en de belangstelling van gemeenten om een bijdrage te leveren aan het stimuleren van de journalistiek in Zuid-Holland. Wanneer er tussentijds behoefte is vanuit Provinciale Staten over het verloop van de verordening, kan hier vanzelfsprekend vanuit Gedeputeerde Staten invulling aan worden gegeven.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 februari 2026, met het besluitnummer PZH-2026-885478561;

1. Vast te stellen de Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek in Zuid-Holland als opgenomen in bijlage 1 behorende bij dit ontwerpbesluit.
2. Vast te stellen het Reglement selectiecommissie Zuid-Hollands mediafonds als opgenomen in bijlage 2 behorende bij dit ontwerpbesluit.
3. Te bepalen dat de subsidieverordening en het reglement van de selectiecommissie bekend worden gemaakt in het Provinciaal Blad.
4. Vast te stellen de benoemingsbrieven van de selectiecommissie Zuid-Hollands mediafonds (mevrouw Eva Kuit, de heer Ruurd Oosterwoud, de heer Hugo Schneider en de heer Rocky Tuhuteru) als opgenomen in de respectievelijke bijlagen 3, 4, 5 en 6 behorende bij dit ontwerpbesluit.

Den Haag, 22 april 2026

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
drs. B.S.M. Sepers

Voorzitter
mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

1. Subsidieverordening stimuleren lokale, regionale en provinciale journalistiek
2. Reglement Selectiecommissie Zuid-Hollands mediafonds
3. Benoemingsbrief mevrouw Eva Kuit
4. Benoemingsbrief de heer Ruurd Oosterwoud
5. Benoemingsbrief de heer Hugo Schneider
6. Benoemingsbrief de heer Rocky Tuhuteru.
7. Verslag technische sessie d.d. 8 december 2025

Den Haag, 24 februari 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Voorzitter
mr. A.W. Kolff